

PROPOSTA DE PROJECTE D'INNOVACIÓ EDUCATIVA: CONVIVÈNCIA I MEDIACIÓ ESCOLAR

1.- DADES DEL CENTRE:

Nom del centre: IES Joan Oró

Codi del centre: 25002787

Titularitat: centre públic

Adreça: Ctra. Saragossa Km 464,2 25002 Lleida

Telèfon i adreça electrònica: 973268399

iesjoanoro@centres.xtec.es

Nom del responsable del projecte: Emma Carreras Boladeras

Adreça electrònica de la persona responsable...: ecarrer1@xtec.net

2.- TÍTOL DEL PROJECTE:

La mediació escolar: del conflicte al diàleg

3.- JUSTIFICACIÓ DEL PROJECTE:

Presentem aquest projecte responent la convocatòria que el Departament d'Educació fa, entenent que ens ajudarà en la millora de la qualitat de les relacions entre els nostres alumnes així com amb la implicació i compromís de tota la comunitat educativa.

En aquesta convocatòria hem vist una via per plasmar tot el que des de fa gairebé dos anys estem duent a terme en el centre i d'alguna manera és un incentiu per continuar en aquesta línia amb el recolzament del Departament d'Educació i amb la voluntat d'anar incorporant millores i novetats en la implantació del servei de mediació perquè vagi formant part de l'entorn proper dels alumnes.

El nostre centre sempre ha considerat molt important la bona convivència escolar com a tret fonamental per poder estar a gust a l'aula i poder estar consegüentment preparat per assolir els continguts que li pertoquen.

Finalment destacar dos dels principis pedagògics marcats com objectius en el nostre centre íntimament lligats amb el programa de mediació i convivència escolar que són:

- fomentar en l'alumnat els valors propis de l'individu i els principis d'una societat democràtica, és a dir, el respecte a un mateix i als altres, a la diversitat ètnica, cultural, ideològica i religiosa.

- Potenciar la capacitat crítica i l'actitud dialogant com a preparació per a l'exercici responsable de la llibertat.

Experiències prèvies:

Durant el curs 2004-05 un grup d'uns 20 professors, un membre del PAS i 15 alumnes van participar en un programa de formació específica en mediació presidit pel Sr. Ignasi Parra. La nostra motivació era aprendre les directrius bàsiques per implantar el servei de mediació escolar en el nostre centre i com a conseqüència aprofitar aquesta eina per aconseguir assolir aquests dos objectius esmentats anteriorment.

A partir de llavors es va elaborar un tríptic per donar a conèixer el programa de mediació al nostre centre el qual responia a aquestes preguntes:

- Què cal saber sobre la mediació escolar?
- Què aporta la mediació als alumnes?
- Què és un servei de mediació?
- Quins són els nostres mediadors?

La informació es va passar i aprofundir als alumnes a través de les tutories però també se'n va fer ressò a tota la comunitat educativa començant pel claustre, consell escolar i membres del PAS.

Al cap de no massa temps es va començar a tractar les primeres mediacions, la veritat que amb molt d'èxit.

Fins ara les mediacions són mediades només per alumnes (únicament en les primeres hi assistia un professor perquè els mediadors agafessin confiança)

L'espai on es realitza les mediacions es un seminari petit perquè sigui un lloc acollidor on es reuneixen els afectats amb els mediadors normalment a l'hora del pati i allargant-se la mediació en cas necessari.

Sempre que hi ha un conflicte és el tutor o els alumnes afectats directament qui demanen una mediació al coordinador del servei. És aquest qui s'encarrega de parlar amb la part implicada i concretar el dia de la trobada tan amb els alumnes com amb els mediadors. El dia de la trobada els acompanya a l'aula i en acabar la mediació s'interessa per com ha anat el procès.

El nombre de mediacions aproximat en un curs escolar sol ser d'entre 15 i 20.

Actualment el centre compta amb 17 mediadors distribuïts en els diversos cursos de l'ESO (13) i també del batxillerat (4).

S'ha previst fer alguna actuació per formar els nous mediadors i actualitzar els coneixements dels ja existents, per això a principi de curs (2005-06) es va organitzar una xerrada per introduir els alumnes sobretot nous al centre (bàsicament primer d'ESO) a la "moguda" actual de la mediació. D'aquesta manera es va incorporar nous mediadors dins l'equip, els quals assisteixen junt amb els mediadors més veterans en alguna mediació per anar agafant experiència i servint-los-hi també com activitat formadora.

És per tot això i per la trajectòria que portem començada que el centre vol tirar endavant el projecte que tot seguit s'exposa.

4.- DESCRIPCIÓ DEL PROJECTE:

a) Objectius

- Educar la convivència en el nostre centre potenciant el diàleg, la cooperació i la responsabilitat
- Enfortir i reparar les relacions entre les persones de la comunitat educativa que conviuen quotidianament, contribuint a evitar enfrontaments inútils.
- Afavorir la construcció d'actituds i valors de manera efectiva i pràctica.
- Cercar estratègies de prevenció i resolució de situacions de conflicte.

Per tot això caldria que es complís els següents aspectes:

- Establiment d'una relació amb entitats mediadores no escolars del nostre entorn com a mitjà d'enriquiment i aprenentatge.
- Implicació els cicles formatius de grau mitjà del centre en la tasca mediatora.
- Integració en el currículum la mediació escolar per poder aprofundir en el treball i en la participació de l'alumnat.
- Comunicació per mitjà del correu electrònic entre alumnes mediadors de diferents centres per intercanviar experiències.
- Disseny d'una pàgina web sobre la mediació en el nostre centre que serveixi com eina de divulgació a altres centres que encara no han implantat el programa de convivència i mediació escolar.

b) Aspectes a desenvolupar

Els punts a treballar i com es desenvoluparan serà:

→ *La divulgació del servei de mediació en la comunitat educativa:*

Com material de suport utilitzarem un tríptic que caldrà actualitzar. Caldrà dissenyar i elaborar uns cartells per penjar a totes les classes inclús en els passadissos del centre. La part restant i no per això menys important serà la divulgació verbal en la reunió de principi de curs amb pares, en el claustre de professors i en el consell escolar. També directament als alumnes a través de les tutories.

→ *En la integració en el currículum:*

S'està treballant elaborant un programa de tutories que doni peu a la prevenció de conflictes i alhora aprofundeixi en un problema bàsic observat en el centre: "*maltractament*" entre alumnes (fer córrer rumors, excloure del grup, amenaçar...) que sovint gaudeixen de cert grau de permissivitat o aprovació per part del grup i/o dels adults.

Una bona manera d'aproximar-se al tema és realitzar activitats com crear històries, fer role-plays, representar situacions, etc. que ajudin als alumnes a prendre consciència de les conductes i dels efectes negatius que poden tenir per a tots els implicats i de la necessitat d' actuar positivament.

Algun d'aquests materials especials que s'utilitzarien són:

► la pel·lícula **Bully Dance Bully Dance**, un curt de dibuixos (10') produït per UNICEF i National Film Board of Canada. Identifica les conductes de maltractament i el procés de victimització. No hi ha paraules i el missatge arriba a l'espectador de manera clara i contundent. L'objectiu és estimular la discussió en el grup classe.

► **Webquest** per a alumnes de secundària i batxillerat. Proposta de treball guiada amb l'objectiu que els alumnes explorin el fenomen, reconeguin les situacions de maltractament incipients i elaborin propostes d'intervenció adequades al seu centre.

► **Guia per a l'alumnat de secundària. "I tu, què hi pots fer?"**.

A primer cicle introduïrem la mediació com una alternativa a la religió que serà una assignatura que faran els alumnes de 1r d'ESO amb una durada d'una hora setmanal. S'ha triat aquest curs perquè al ser alumnes nous al centre comencin ja des del primer trimestre a conèixer i introduir-se dins del tema.

A segon cicle introduïrem el crèdit variable a 3r d'ESO: "la mediació escolar: una eina per al desenvolupament personal" de tres hores setmanals permetrà als alumnes aprofundir i elaborar material de divulgació de la tasca empresa així com descobrir quines són les entitats mediadores en altres àmbits (intercultural, social, sanitari...)

→ *Relació amb entitats mediadores no escolars*

Com a novetat s'organitzarà algun col.loqui, xerrada... per conèixer com actuen els mediadors en altres camps que no siguin l'educatiu.

c) Integració en el currículum

El programa de convivència i mediació escolar s'integraria al currículum de la següent manera:

- Com eix transversal a tractar dins la tutoria de tots i cada un dels cursos de l'ESO, batxillerat i cicles formatius de grau mitjà. Es preveuria l'organització de xerrades dutes a terme per entitats mediadores de l'entorn que seria un eix important d'animació i motivació de l'alumnat amb més edat del centre.
- En el primer cicle es treballaria com una assignatura d'alternativa a la religió.
- En el segon cicle es crearia un variable que donés opció a l'alumnat a investigar, conèixer, intercanviar experiències i conceptes relacionats amb la mediació i poder després dissenyar, crear un conjunt de materials de suport i divulgació.

d) Col.lectius que hi participen

El col.lectiu més implicat està clar que són els alumnes, doncs a ells va adreçat el servei i són ells també els propis mediadors i mediats.

Tot el claustru de professors i els membres del PAS hi participen activament amb la detecció dels problemes: ja sigui dins l'aula, al pati, pels passadissos o inclús fora del centre educatiu. L'observació i també la bona relació amb l'alumnat són eines impescindibles per aquesta detecció i posterior canalització cap al servei de mediació a través dels tutors i del coordinador del programa.

Els parex saben que existeix aquesta tasca mediatra ja que se'ls ha informat des de la primera reunió a principi de curs a través dels tutors i en un moment donat poden animar al seu fill (i s'ha donat el cas) a participar en el programa de mediació escolar no només com a mediat sinó també com a mediatra.

Així tota la comunitat educativa es veu implicada en aquest procés.

e) Alumnat participant

L'alumnat beneficiari del projecte serà tota l'ESO, batxillerat i cicles formatius de grau mitjà que rebran la informació i formació a través de les tutories i de les xerrades que s'organitzaran d'entitats mediadores de l'entorn.

Per aprofundir més i facilitar alhora la formació de nous mediadors els alumnes de 1r d'ESO faran una assignatura alternativa a la religió i els alumnes de 3r d'ESO un crèdit variable.

Els mediadors actuals participants són alumnes des de segon d'ESO fins a segon de batxillerat.

f) Temporització de les actuacions en els tres cursos escolars

Primer curs escolar:

- Implantació en el currículum de les noves assignatures referents a la mediació
- Treball de divulgació del servei en tots els nivells del nostre centre proposats anteriorment
- Xerrada per captar nous mediadors i mantenir animats els ja existents duta a terme per una persona experta en mediació escolar.
- Presa de contacte amb les entitats mediadores no escolars

Segon curs escolar:

- Concreció de les xerrades que es duran a terme per les entitats mediadores no escolars
- Dotació en llibres, vídeos, dvd's, cd's referents al programa de convivència i mediació.
- Treball en les tutories i en el currículum específic d'aquest nou material.
- Disseny de la pàgina web així com del material de suport i de divulgació de la nostra tasca

Tercer curs escolar:

- Treball de divulgació del servei dins el nostre centre (cal tenir present que cada curs hi haurà alumnat nou a qui informar...)
- Impartició d'altres xerrades d'entitats mediadores no escolars.
- Divulgació de la nostra tasca de convivència i de mediació escolar a altres centres educatius tot fent ús de les TIC.

- Intercanvi d'experiències amb mediadors d' altres centres.
- Valoració del servei en el centre (es realitzarà al final de cada curs)

g) Criteris i indicadors d'avaluació

L'avaluació es realitzarà tenint en compte que bàsicament es compleixin els objectius proposats però de forma més concreta avaluar en quin grau:

- la mediació és un servei conegut per tots els alumnes del centre i que l'utilitzin voluntàriament quan se'ls aparegui un conflicte
- existeixi un equip de mediadors amb alumnes de tots els nivells i un grup de pares, professors i membres del PAS que animin a participar en el servei quan observin l'aparició d'algun problema interpersonal
- les mediacions es duguin a terme correctament
- la implantació en el currículum sigui profitosa per als alumnes
- es duguin a terme xerrades d'informació dirigides a tota la comunitat educativa per conèixer com funciona la mediació escolar i la no escolar
- la mediació sigui una eina d'enllaç amb altres centres educatius per intercanviar experiències
- es creï una pàgina web que serveixi per divulgar la nostra tasca

5.- ALTRES CENTRES IMPLICATS EN EL PROJECTE:

En un principi estan per concretar però cal dir que durant el mes de maig alguns dels diferents coordinadors de mediació de centres de Lleida i província assistirem a un seminari sobre el tema on entrarem en contacte per primera vegada entre nosaltres i això ens permetrà en un futur pròxim l'intercanvi d'experiències entre alumnes mediadors, mediats o simplement interessats en el tema.